

КОГАТО БИЗНЕСЪТ И ОБРАЗОВАНИЕТО СЕ СРЕЩНАТ

*Филиалът на Техническия университет
в Пловдив обучава по поръчка инженери
за отбранителната индустрия*

МИХАИЛ ВАНЧЕВ

През 2014 г. ръководството на компанията „Арсенал“ АД - Казанлък, се изправя пред големия проблем с недостига на дипломирани инженери в отбранителната индустрия, включително за производство на оръжия и боеприпаси, и търси начин да го реши. Решава да покани на среща директора на филиала на Техническия университет в Пловдив, за да му предложи сътрудничество между фирмата и висшето училище. Идеята е в кратки срокове да бъдат преквалифицирани инженерни кадри, които работят в „Арсенал“, но не са оръжейници. Условието е специалистите да не прекъсват работата си, а преподавателите от Техническия университет да ги обучават на място в Казанлък в последните два работни дни от седмицата в допълнение със събота. Висшето учи-

лище и компанията сключват договор за обучение на 20 специализанти - работещи инженери от различни направления, които след 26 седмици обучение трябва да придобият квалификация на оръжейници. Съвместната работа се оказва успешна и вече трета година договорът за обучение се преподписва от двете страни.

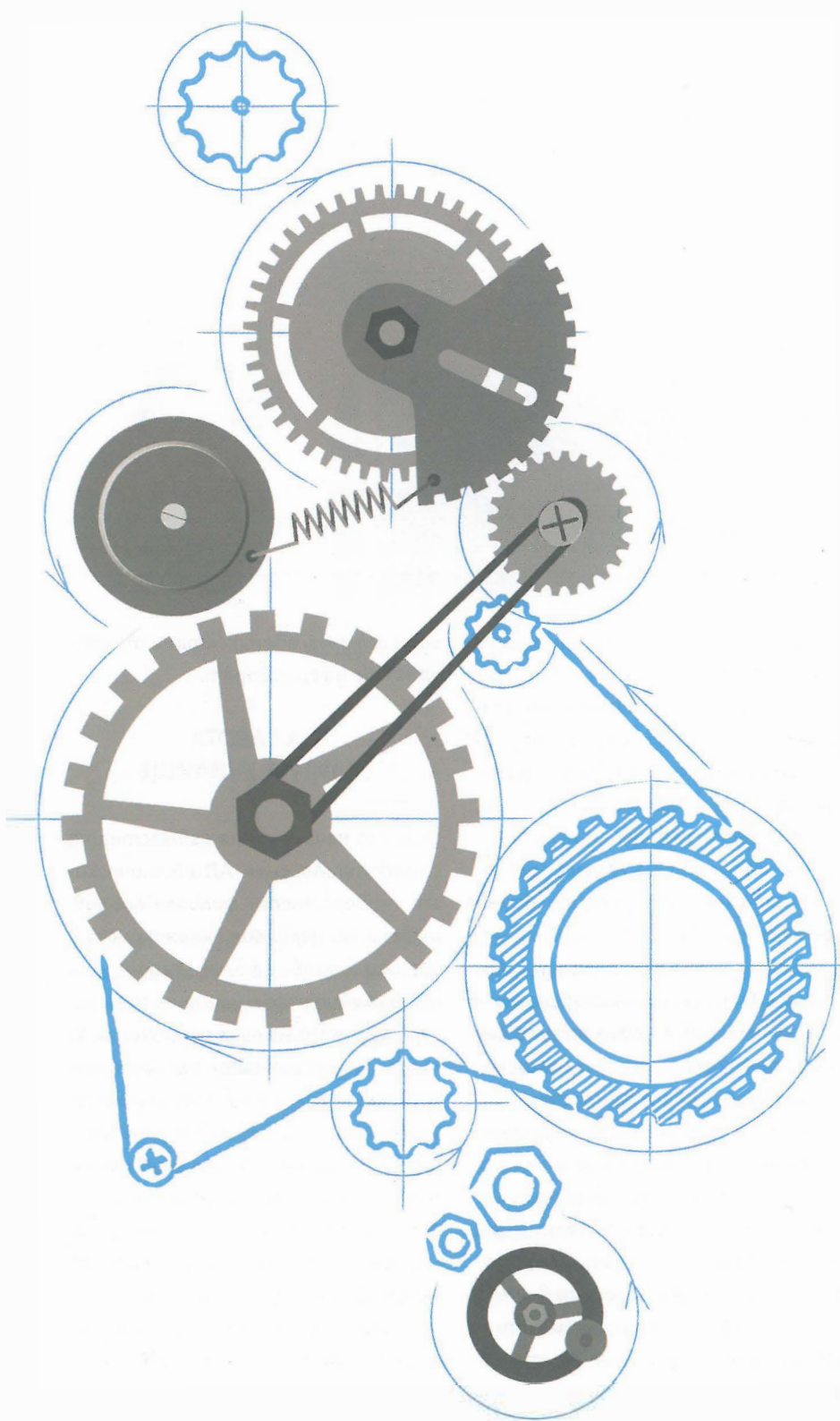
Сътрудничеството между „Арсенал“ и Техническия университет - филиал Пловдив, е добър пример как интересите на бизнеса и висшето образование могат да се срещнат и да имат резултат. Компаниите имат нужда от висшите училища, за да получат хората, които да движат бизнеса им, без да губят години в това да ги обучават сами. Университетите пък работят в среда с намаляващ брой студенти и връзката с практиката е начин да станат по-привлекателни за учениците. А за да имат истинска полза

един от двете страни трябва най-вече да си говорят.

НА РАБОТА И(ЛИ) НА УЧИЛИЩЕ

Още от началото на съвместната си работа „Арсенал“ АД и Техническият университет - филиал Пловдив, имат ясни цели. Компанията иска в кратки срокове да обучи кадрите си на оръжейно дело и има финансов ресурс да наеме научни работници за това. Дългосрочният им стремеж е увеличаване на производството. Филиалът на Техническия университет в Пловдив пък има научния капацитет и е готов да спечели от обучението на специализанти от „Арсенал“ АД, както и да натрупа престиж от резултата.

Часовете за лекции на служителите на „Арсенал“ са определени от самата компания - четвъртък и петък следобед, както и събота >>

преди обед, без специалистите да прекъсват работа. Времето за тяхното обучение се признава от „Арсенал“ като работно, а таксата за обучение на всеки специалист е за сметка на фирмата. За пръв път се експериментира и в още едно направление. Четирима от лекторите са учени от Техническия университет - филиал Пловдив, а останалите трима са водещи специалисти от самата компания, на която висшето училище също плаща хонорари.

Ръководителят на направление CAD/CAM системи в „Арсенал“ АД - Казанлък, инж. Стефан Стефанов е един от хората, допринесли с личните си контакти за осъществяването на проекта с ТУ - филиал Пловдив. И има впечатления както от изпълнението на съвместната работа, така и от ползите за специалистите и за фирмата. „По необходимост направихме програмата доста стегната и обучаваните трябваше да усвоят много знания за кратко време“, разказва инж. Стефанов. Но добавя, че те са се справили добре и впоследствие са дали висока оценка на новите си знания, както и на тяхната полезност в работата им. „Същата добра оценка чух и от преките ръководители на нашите специалисти - те много бързо са показали в работата си промяна, ползвайки част от придобитите нови знания и умения. А това се е отразило върху заплащането на техния по-производителен и квалифициран труд“, коментира Стефан Стефанов.

На база на обратната връзка проектът се развива с времето.

През втората година се коризират леко част от учебната програма и подходът при избора на специалистите, които да участват в обучението, така че ефективността да се повиши. „Научните работници от Техническият университет - филиал Пловдив, показаха завидна гъвкавост, като бързо направиха исканията от нас промени“, смята инж. Стефанов. И е категоричен: „Това беше най-адекватният отговор, който науката може да предостави на бизнеса.“

Ползите за филиала на Техническият университет в Пловдив, от една страна, са чисто икономически - допълнителни приходи за преподавателите и отчисления за университета. В момента се плаща по 17.8 лева на час за 640 учебни часа, а от догодина заплащането вероятно ще бъде 18.8 лева на учебен час. „Нашите преподаватели обаче са доволни не само заради допълнителния си приход, но и защото е много удовлетворяващо да работят с мотивирани хора - всеки от курсистите влага усилия, защото от новите знания в значителна степен се определя бъдещата му кариера“, коментира директорът на филиала на Техническият университет в Пловдив проф. Вълчо Николов.

Общо за трите години Техническият университет - филиал Пловдив, обучава 62-ма специализанти от „Арсенал“ АД, 19 магистри и един докторант. Но освен това висшето училище и казанлъшката оръжейна фирма вече имат готов план за обучение на технически специалисти без висше образование. Те ще имат по-малко часове, но пък обучавани-

те техници ще бъдат доста повече в сравнение с инженерите. Възможно е началото на този втори проект да бъде през декември 2016 г.

И ПО-ГЛОБАЛНИТЕ ЕФЕКТИ

Съвместната ефективна работа между университета и фирмата бързо се разчува в средите на военнопромишления комплекс на България. И по-предприемчивите мениджъри решават да възприемат същия подход за бързо обучение на своите кадри. Вторият договор на Техническият университет - София, филиал Пловдив, е с другото голямо предприятие в региона - ВМЗ, Сопот. В началото на 2016 г. двете страни започват с обсъждане на потребностите от обучение на кадри. Подходът обаче е малко по-различен - във ВМЗ избират група от работещи във фирмата, които в почивните си дни да ходят на обучение в Пловдив. ВМЗ заплаща на студентите си изцяло таксата за първата година, а за втората и следващите години - при определен успех. Групата студенти от ВМЗ е над 60 младежи, на които компанията покрива също и транспорта до Пловдив. Те се обучават по специал-

ности в професионалното направление машинно инженерство.

„С ВМЗ подготвяме и следдиplomно обучение на техни специалисти на място в предприятието“, споделя бъдещите планове проф. Вълчо Николов. Очакванията му са университета и компанията да се договорят в няколко насоки. Едната е за обучение, подобно на това в „Арсенал“, но в по-стегнат вариант. Другата е за обучение на програмисти на машини и оператори на машини с цифрово-програмно управление. „Имаме идеи да работим заедно по проекти за модернизиране както на изделия, така и на автоматизирани системи за тяхното изпитване“, допълва още проф. Николов.

Участниците в съвместните проекти припомнят още една полза от успешното обучение на кадри за отбранителната индустрия и развиването на собствено знание в областта - националната сигурност на България. „Научните връзки между учени в отбранителната област са твърде ограничени, защото всяка държава развива свой потенциал и свои кадри“, обяснява преподавателят в ТУ - филиал Пловдив, доц. Дечко Русчев, който е сред изтъкнатите специалисти в областта на изделия със специално предназначение. Със свой докторант той работи по проект за вътрешнобалистични пресмятания на ракетни двигатели, за който имат нужда от специален софтуер. „Оказа се, че всяка фирма в света работи за себе си, описва възможностите на собствения си софтуер, но не го продава. Това е конкуренция чрез стандарти“, допълва доц. Русчев. ●

62

специализанти от „Арсенал“ са били обучени от ТУ - филиал Пловдив, за три години.
